

ОРГАНІЗАЦІЯ

Оборони України

ПРОГРАМА І СТАТУТ

Нью Йорк, 1924.

ОРГАНІЗАЦІЯ

Оборони України

ПРОГРАМА І СТАТУТ

Нью Йорк, 1924.

ЦІЛИ І ШЛЯХИ.

Для допомоги в боротьбі українського народу за свою землю і волю, ми українські громадяне імігранти в Злучених Державах Америки об'єднуємося в організації Оборони України і на першому національному з'їзді в Нью Йорку 5-го і 6-го травня 1923 року назначуємо для неї слідуючі цілі, шляхи і засоби. Думок, виражених в тій заяві ми придержувались тут від початку війни і в час всего повоєнного перевороту в Європі і думаємо, що й наша блища участь в визвольних змаганнях українського народу тільки тоді причиниться до справжнього визволення та доброго громадського ладу на Україні, коли вона ітимає до тих цілей та тими шляхами, які назначено в слідуючій заяві.

І. ЦІЛИ.

1. Бажаємо об'єднання всеї України, значить звалення всіх тих держав-

них кордонів, які розділили український народ, щоб увесь він і на всій тій землі, де українська більшість населення, обєднався в одній державній спільці — українській державі.

Хоч зовнішні обставини можуть заставити нашу організацію поки що працювати тільки на якійсь одній частині української землі чи серед одного гурта українського народу, однак ціллю тої праці все буде повне і безумовне зєднання всеї України.

Для того нашим завданням буде не тільки піддержувати обєднання українського народу проти тих чужих держав, що розмежували українську землю своїми кордонами, а й поборовати той провінціональний сепаратизм, який в деяких українських гуртах виростили віки чужого панування, однаково, чи він оправдує себе культурними, чи релігійними відміннями, чи політичною тактикою.

З окрема́ думаємо, що визволення

української Галичини, Волині і усіх прочих українських земель, які зайняті Польщею, можливе лише під гаслом єдиної України. Тому шкідливою вважаємо усяку пропаганду за окремі галицькі, чи галицько-волинські національні держави.'

2. Бажаємо самостійної України, щоб ніде над українським народом не було чужодержавної влади і начальства (політична самостійність) і щоб українська земля і її природні багатства не були предметом чужоземних визисків (економічна незалежність).

Питання про політичні союзи та економічні договори з чужими державами може бути вирішене лише свобідною волею народа в самостійній Україні. До того часу ніяке обмеження національної незалежності не може бути виправдане ні інтересами тих держав, що установили свою владу на Україні, ні тим менш інтересами самої України та її народа.

3. Бажаємо, щоб Україна була вільною країною, значить:

а) щоб життя людини було недоторкальне і щоб особистої свободи не можна обмежувати без судового засуду і кари наложеної громадським судом по законам, прийнятим народом України за свої.

б) щоб була воля слова, печати, навчання, зібрань і організації для всіх громадян України.

в) щоб всім були рівні права в громаді і державі (загальне і рівне виборче право) і перед судом (один суд і однакові права оборони).

г) щоб Україною правив сам її народ, значить, щоб люде свобідно ним вибрані виконували всю владу — законотатну, виконавчу і судову — в громадах і державі (республіканська форма правління).

д) щоб кожна громада мала волю порядкувати свої справи (самоуправа).

е) щоб оборона України була в руках народнього війська (міліції), в котрому кожний здатний громадянин

України мав би свою зброю, знав з нею обертатись і мав обов'язок зі зброєю в руках заступатись за волю рідного краю.

**4. Бажаємо, щоб Україна була без-
класовою державою всего українського
народу, а не окремих клас і гуртів, значить:**

а) щоб вся земля України була у власності і користуванню працюючих на ній селян. Від дотеперішних непрацюючих власників вона повинна перейти без ніякого викупу в руки сільських громад і хліборобських спілок які по своему розумінню можуть поділити її так, щоб ніхто не мав більше понад свої потреби і ніхто не потребував іти в найми, або-ж завести на ній гуртову власність, гуртову працю та справедливий поділ вжитків.

б) щоб природні багатства і промисловість України перейшли у загальну власність її народу, під контроль його державних установ та в орудування його продукційних організацій, професійних

робітничих союзів і кооперативних спілок.

Всі ті цілі є однаково важні для всієї національної, економічної і соціальної будучности України і тому вважаємо шкідливим поступатися з одної, хочби і задля моментальної користі другій. Зокрема шкідливим вважаємо фразу про українську державу без огляду на її границі, права, або державний та соціяльний лад. Тою фразою закривають пануючі на Україні нації свої національні користи, а реакційні українські кола свої соціяльні інтереси. Так, як української державности немає і без ніяких границь та державних і соціяльних форм вона творитися не може, тому творити її треба в таких формах, які найкраще забезпечують волю, добробут і культуру всего народу України. І тому ми бажаємо **об'єднаної, самостійної і вільної України у власти і у власности всего українського народу.**

II. ШЛЯХИ.

Ми думаємо, що та ціль може бути досягнена лише силою самого українського народу, саме українських селян і робітників і тої інтелігенції, яка разом з ними працюватиме для тої ціли.

Від початку війни ми звертали увагу на безнадійність тих політичних шук, якими деякі українські гурти за границею пробували дістати чужоземну поміч для визволення рідного краю, і на безосновність тих надій, які вони викликали в українськiм громадянстві. Від самого початку війни ми остерігали українське громадянство, що українській справі та так звана дипломатична діяльність деяких українських гуртів за кордоном лише шкодить, раз через свою внутрішню безідейність і неодвічальність, і друге, через свою безсильність, яка на ділі робила їх тільки агентами чужоземних держав і інтересів.

Для того, щоби своєю силою укра-

їнський народ міг здобути собі владу і власність в об'єднаній, самостійній і вільній Україні, його сила мусить бути освідомлена, організована і скерована до своєї цілі. Тому вважаємо конечною:

1. **Освіту** всіх громадян України, а саме: освіту загальну, яка дала б їм розуміти своє та людське життя і культуру; освіту громадську, з якою вони могли б свідомо творити своє життя і новий лад на Україні; пропаганду того нового ладу, саме України об'єднаної, самостійної і вільної у владі її трудового народу.

2. **Політичну організацію** українського народу для здобування тих політичних установ, на яких опирається теперішня політична влада на Україні і для творення своїх громадських і державних установ.

3. **Економічну організацію** працюючих продуцентів України, саме українських селян і робітників в продукційні та споживчі кооперативні спілки і про-

фесійні робітничі союзи: раз задля підтримки політичній боротьбі, друге задля задоволення економічних потреб українського народу без участі пануючого тепер на Україні державного і приватного капіталізма, і врешті задля налаштування народного господарства і економічної продукції на Україні після перевороту.

Вся та освітня і організаційна діяльність мусить мати собі за ціль не моментальне облегчення долі українських людей і не такі чи інші уступки з боку пануючих на Україні держав і класів, а єдино і виключно повне визволення українського народу на всій його землі від національного поневолення, економічних визисків і соціальної кривди.

Допускаємо, що освідомивши собі свої громадські цілі і перевівши свою політичну і економічну організацію гоміліоновий український народ може просто мирним виступом примусити до здачі пануючі на Україні держави, кля-

ен і партії. Однак знаючи, що їх влада на Україні опирається не лише на політичній перевазі, а й на фізичнім насильстві (окупаційний уряд і військо), ми думаємо, що тим насильством вони не лише оборонятимуть свою владу проти організованої масової волі українського народу, а й будуть старатися недопустити до його організації і вираження своєї волі. А що фізичне насильство можна успішно відперти лише фізичною силою, тому вважаємо кінцевою негайну організацію **боевих частин української народної армії**, яка-б революційними засобами одночасно осягала революційну ціль.

На всі ті шляхи повинен український народ вийти одночасно, пам'ятаючи, що тільки всі вони разом ведуть до цілі.

III. ЗАСОБИ.

Так як наша організація починається за кордоном, відбита від своєї країни і поки ще без змоги творити безпосе-

редно життя свого народу, вона ставить собі як блиці завдання:

1. поширювати свої думки серед українського народу на Україні і поза Україною і закликати його до праці і боротьби задля вище назначених цілей.

2. Давати почин і піддержку всякій організованій праці і боротьбі, яка має назначену в сій заяві ціль і шлях.

3. Задля того, щоб наша пропаганда, наш почин і наша піддержка мали як найбільший успіх, гуртувати українське громадянство до активної участі в організації Оборони України.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ СТАТУТ

I. Назва, ціль і діяльність.

1. Організація називається Оборона України.

2. Її ціль і діяльність означено програмою, статутом і окремими постановами організації прийнятими на основі програми і статута.

II. Члени організації.

3. Членом може бути кожна людина української народності, яка хоче приступити до організації і працювати в згоді з її програмою, статутом і постановами.

4. Члени гуртуються у відділах організації, там де такі відділи є, або належать прямо до організації, як що в їх місті відділу ще нема.

5. Члена приймає відділ на своїм правильнім мітінгу більшістю двох третин голосів. Для того майбутній член

повинен порозумітись з організатором відділу, який на найблищій мітінгу поставить питання про його прийняття.

6. Принятий член дістає членську книжечку видану Екзекутивним Комітетом і підписану фінансовим секретарем відділу. На тім-же мітінгу новим членам повинно бути з'ясовано ціль і діяльність організації і їхні обовязки в організації.

7. Переїзджаючи в другу місцевість член може перейти до відділу в тім місті. Для того він мусить виказатись членською книжечкою і посвідкою від попереднього відділу, що сповнив всі свої членські обовязки.

8. Кожен член платить через свій відділ організаційну вкладку в сумі 25 центів на місяць.

9. Окрім того кожний член обовязково платить що місяця вкладку на фонд Оборони України призначений на безпосередню допомогу визвольній праці і боротьбі в ріднім краю. Та щомісячна пожертва може бути один долар, 75 центів,

50 центів або 25 центів. Висоту тої вкладки установляє собі сам член в міру своїх засобів, одначе повинен вибрати як найбільшу може і раз вибравши обов'язково повинен платити її в тій самій висоті бодай на протязі трох місяців. По трох місяцях може, в міру своїх засобів, підвищити її або зменшити.

10. Вкладки і інші гроші зібрані на фонд Оборони України кожний відділ сам відсилає на призначену ціль на Україні.

11. Член, котрий не платив вкладок за три місяці, тратить свої права в організації, доки не десповнить всіх оплат. Не заплативши вкладок за шість місяців, перестає бути членом.

12. Членів хорих і безробітних відділ може звільнити від плачення вкладок на час слабости і безробіття.

13. Членови можна якийсь час відібрати його членські права або й зовсім виключити його з організації:

а) за вчинки, які суперечать програ-

мі організації або шкодять її роботі;

- б) за свідоме нехтування статута і постанов організації;
- в) за переступлення повноважень в уряді організації.

14. Жалоба мусить бути зроблена на письмі повноправним членом організації і передана секретареві відділу, який відчитує її на найближчій правильній мітингу. Відділ може жалобу відкинути, або-ж звичайною більшістю присутніх членів обжалованому відібрати на якийсь час його членські права, або-ж більшістю двох третих голосів на мітингу виключити його з організації. Засуджений може відкликатись до Екзекутивного Комітету, котрий рішення відділу затверджує, або відсилає його назад з своєю пропозицією, щоб кару з члена зняти або зменшити. Тоді відділ мусить розглянути справу ще раз і або пропозицію екзекутивного комітету прийняти, або обстати при своїм першій рішен-

ню. Тільки тоді для відібрання членських прав вимагається більшість голосів усіх членів відділу, а для виключення члена більшості двох третин.

15. В містах, де нема відділу організації, можна стати її членом заявляючи прямо Екзекутивному Комітетови свою готовість приступити до організації задля спільної праці на основі її програми і статута. Такі окремі члени платять свої вкладки прямо на руки Екзекутивного Комітету.

III. Відділи організації.

16. Організація складається з усіх своїх дотеперішних відділів і з тих відділів, які будуть зорганізовані на основі сего статута.

17. Пять або більше осіб в одному місті може створити відділ, як що вони заявлять свою згоду з програмою організації і готовість прийняти її статут і прочі організаційні постанови.

18. Таку заяву разом зі списом і

адресами майбутніх членів кожний новий відділ повинен прислати Екзекутивному Комітету і одержати від його посвідку про зорганізування відділу.

19. Кожний відділ вибирає собі уряд з п'яти членів, між ними рекордового секретара, фінансового секретара, касієра, організатора і кольпортера. Переписку з Екзекутивним Комітетом веде рекордсвий секретар.

20. Про кожний вибір і всяку зміну в уряді відділ повинен найдалі до двох тижнів повідомити Екзекутивний Комітет і прислати список і адреси нових урядників відділу.

21. Для свого внутрішнього порядку кожний відділ може собі ухвалити свій окремий статут, який однак не може суперечити постановам загального статута організації.

22. Відділи

а) проводять означену програмою діяльність організації і роблять

- все, що потрібно для досягнення її цілей.
- б) виконують постанови з'їздів і рішення прийняті голосуванням членів.
  - в) предкладають Екзекутивному Комітетові і загальному З'їздові свої проекти що-до успішної діяльності організації.
  - г) ведуть агітацію і приєднують до організації нових членів в своїм місті і околиці;
  - д) влаштовують агітаційні віча і зібрання;
  - е) влаштовують освітні лекції і курси;
  - ж) поширюють літературу і видавництва організації;
  - з) збирають фонди на означену програмою діяльність на Україні, а саме відбирають від членів місячні вкладки і влаштовують окремі збірки і підприємства на ту ціль;
  - и) збирають від членів місячні

вкладки на діяльність організації в Америці.

23. Кожний відділ повинен бодай раз на місяць збиратися на правильний мітінг, в якому приймати участь можуть тільки члени організації. Окрім того відділи повинні влаштовувати зібрання освітні, дискусійні і агітаційні так для членів як і для не-членів організації.

24. Кожного місяця, найдалі до 15, кожний відділ повинен вислати до Екзекутивного Комітету всі грошові вкладки, які належаться центральній організації.

25. Що три місяці, а саме в місяцях січні, квітні, липні і жовтні найдалі до 15-го кожного місяця, кожний відділ повинен вислати до Екзекутивного Комітету своє звідомлення обіймаюче:

- а) звідомлення з діяльності;
- б) звідомлення фінансове;
- в) спис і адреси членів;
- г) вигляди будучої діяльності.

26. Екзекутивний Комітет може розв'язати відділ:

- а) за вчинки, які суперечать програмі організації, або шкодять її роботі;
- б) за свідоме нехтування статута і постанов організації;
- в) за потурання членам, нехтуючим її програму, статут або постанови.

26. Жалоба проти відділу мусить бути зроблена трема членами організації. Проти рішення Екзекутивного Комітету, щоб відділ розв'язати, він може відкликатися до загалу членів. Той відклик Екзекутивний Комітет повинен предложити на загальне роферendum, якого вислід вирішує справу.

27. Відділ, який не дивлючись на зазив Екзекутивного Комітету три місяці не відсилає грошей до краю або не платить вкладок належних центральній організації, тратить свої права в організації, доки не сповнить своїх фінансових обовязків. Не сповнивши їх на протязі

шести місяців такої відділ перестає належати до організації.

28. Де є вже відділ організації, там новий відділ в тім самім місті може зорганізуватись тільки за його згодою. Однак де в яким місті вже є два або більше відділів, там вони залишаються і на будуче без окремих умов.

29. Кожний відділ повинен давати активну піддержку діяльності другого відділу в тім самім місті і приймати участь в усіх публичних виступах від імени організації.

30. Де в однім місті є два або більше відділів, там вони для об'єднання організації і агітаційної роботи можуть установити собі спільний центральний комітет.

IV. Екзекутивний Комітет.

31. Організацією керує загал членів через:

- а) свій виборний Екзекутивний Комітет;

- б) загальний з'їзд представників організованих відділів;
- в) загальне голосування членів організації.

32. Екзекутивний Комітет складається з семи членів, вибраних річним Загальним З'їздом організації на протяз одного року. Тільки член організації може бути вибраний за члена Екзекутивного Комітету.

33. Проти вибору одного чи більше членів Екзекутивного Комітету кожний відділ може підняти на протязі одного місяця після з'їзду протест, який вирішується загальним голосуванням членів. Таким самим способом член Екзекутивного Комітету може бути кожного часу відкликаний зі свого становища.

34. На місце члена Екзекутивного Комітету, який на протязі року покине або стратить свій уряд, організація вибирає нового загальним голосуванням

членів. Кожен відділ має право іменувати свого кандидата.

35. Екзекутивний Комітет:

- а) веде означену програмою діяльність організації і робить все потрібне для досягнення її цілей.
- б) виконує постанови З'їздів і рішення прийняті голосуванням членів.
- в) веде агітацію і постачає відділам і членам засоби для агітації: видавництва і літературу.
- г) переводить організацію і постачає членам засоби для організації: звідомлення, членські книжочки і марки.
- д) веде переліску з відділами організації і з людьми та з організаціями на Україні.
- е) передає на голосування членам внесення і проєкти, для яких таке голосування приписане статутом.
- ж) скликає Загальний З'їзд і виго-

товлює для нього порядок нарад, який бодай на місяць перед зїздом повинен бути предложений відділам для їх потвердження або зміни.

- з) відбирає від відділів і посвідчує їм членські вкладки і завідує фондами організації.

36. Чотири рази на рік в тих самих місяцях і в тім самім часі, Екзекутивний Комітет повинен предложити фінансове звідомлення і всі свої фінансові книги і рахунки до провірення Контрольної Комісії. Окрім того Контрольна Комісія може переглядати їх коли хоче.

37. Що три місяці, а саме в місяцях січні, квітні, липні і вересні до 15-го кожного місяця, Екзекутивний Комітет повинен предложити відділам звідомлення зі своєї діяльності і звідомлення фінансове провірене Контрольною Комісією.

38. Екзекутивний Комітет відбуває свої правильні засідання що найменше

раз у місяць. Окрім того секретар скликає засідання, коли бачить для того причину чи потребу, або на бажання трьох членів Екзекутивного Комітету.

39. Для важности ухвал Екзекутивного Комітету вимагається кворум чотирох членів присутних на засіданню.

40. Член Екзекутивного Комітету, який не приймав участи в трьох чергових засіданнях, тратить свій уряд.

41. Екзекутивний Комітет розділює поміж своїх членів окремі функції вибираючи з них рекордового і фінансового секретара, касієра, організатора і інших урядників, яких вважає потрібними. Той сам член Екзекутивного Комітету не може бути рівночасно фінансовим секретарем і касієром.

42. Для окремих завдань Екзекутивний Комітет може назначити комісії з членів організації, за які він відповідає і які відповідають перед ним. Екзекутивний Комітет може теж назначити організаторів для окремих округів, од-

паче лиш за згодою відділів в тих округах.

43. Екзекутивний Комітет може найняти платних робітників для організації (секретара, редактора, кореспондентів і інших помічників) і назначити їм плату. Платні робітники організації не можуть бути членами Екзекутивного Комітету.

44. Контрольну Комісію з трох членів вибирає річний загальний зїзд на протяг одного року. Контрольна Комісія доповняється таким самим способом, як і Екзекутивний Комітет.

45. Контрольна Комісія провіряє книги і рахунки Екзекутивного Комітету чотири рази на рік, в місяцях січни, цвітні, липни і жовтні, як теж кожний раз, коли того зажадає Екзекутивний Комітет. Звідомлення з контролі Контрольна Комісія розсилає до відділів разом з фінансовим звідомленням Екзекутивного Комітету.

V. Загальний зїзд.

46. Загальний зїзд представників організації вибраних відділами відбуваються правильно що року в місяці грудни. На бажання більшости членів річний зїзд може бути переложений на иньший час.

47. Річний зїзд скликає Екзекутивний Комітет, який що найменше місяць наперед повинен подати відділам місце, час і порядок нарад. Члени у відділах можуть проєкт Екзекутивного Комітету прийняти, доповнити або змінити.

48. Загальний Зїзд

- а) вислухує звіт повідомлення Екзекутивного Комітету і відділів,
- б) перевірює і контролює їхню діяльність за минулий рік,
- в) вирішує плян праці на будучий рік,
- г) вирішує всі питання поставлені на порядок нарад будьто Екзекутивним Комітетом будьто загальним голосованням членів.

49. Надзвичайний Загальний Зїзд може бути скликаний кожного часу на бажання більшості членів організації заявлене їх загальним голосуванням. Проект такого зїзду може бути зроблений Екзекутивним Комітетом або трема відділами організації. Їх внесення щоб скликати Загальний Зїзд, Екзекутивний Комітет повинен на протязі двох тижнів поставити на голосування членів.

50. Кожний відділ має право вислати на зїзд одного представника від кожних десяти членів. За представництвом кожного відділу рахується на зїзді стільки голосів, скільки членів у відділі. Представниками на зїзд можуть бути тільки члени організації.

51. Подорожні кошти делегатів на зїзд оплачує організація з окремих оплат розложених на відділи відповідно до числа членів.

VI. Загальне голосування.

52. Загальне голосування (референдум) членів організації мусить бути переведене в справі кожної зміни програми або статута.

53. Загальним голосуванням вирішується кожна иньша справа, коли того бажає:

- а) три члени Екзекутивного Комітету,
- б) третина представників на загальнім Зїзді, або
- в) три відділи організації.

54. Загальне голосування може служити

- а) для того, щоб окремі відділи як теж меншість Екзекутивного Комітету і Загального Зїзду могли відкликати до загалу членів проти тих постанов, які вони вважають недобрими або неправильними (відклик).

б) щоб так само вони могли давати самостійний почин до всякої акції, якую вважають доброю і правильною (ініціатива).

55. Внесення відділу, щоб справу передати на загальне голосування, Екзекутивний Комітет повинен на протязі двох тижнів подати до відома усім відділам. Коли ще два відділи те внесення піддержать, Екзекутивний Комітет мусить до двох тижнів поставити його на голосування. Внесення мусить бути переголосоване відділами на протязі одного місяця. Рішає більшість голосуючих членів.

VII. Зміна Статута.

56. Статут може бути змінений тільки загальним голосуванням членів, коли більшість їх заявиться за таку зміну. Внесення може бути зроблене Екзекутивним Комітетом, Загальним Зїздом, або трема відділами організації і мусить бути поставлене на загальне голосування на протязі одного місяця.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА

Український Двотижневик

орган

ОБОРОНИ УКРАЇНИ

виходить в Нью Йорку, в кожну
другу суботу

Передплата на рік \$1.25,
на пів року 75 центів.

UKRAINSKA HROMADA

120 SECOND AVENUE
NEW YORK, N. Y.

Товариші збирайте передплату
і присилайте гуртом!